

SPIS ZAWARTOŚCI

1. Dane ogólne.
 - 1.1. Podstawa opracowania.
 - 1.2. Przedmiot opracowania.
2. Opis stanu projektowanego.
 - 2.1. Dane ogólne.
 - 2.2. Przeznaczenie i program użytkowy stanu projektowanego.
 - 2.3. Parametry charakterystyczne obiektów:
 - 2.3.1. WLZ
 - 2.3.2. Rozdzielnice
 - 2.3.3. Instalacja oświetlenia
 - 2.3.4. Instalacja gniazd wtykowych
 - 2.3.5. Instalacje bezpieczeństwa
3. Szczegółowe rozwiązania instalacji elektrycznych.
 - 3.1. Wewnętrzne linie zasilające (WLZ).
 - 3.2. Rozdzielnica główna RG.
 - 3.3. Instalacja oświetleniowa i gniazd wtykowych.
 - 3.3.1. Instalacja oświetleniowa.
 - 3.3.2. Instalacja oświetleniowa awaryjna/ewakuacyjna.
 - 3.3.3. Instalacja oświetleniowa zewnętrzna.
 - 3.3.4. Instalacja gniazd wtykowych 1-fazowych i 3-fazowych.
 - 3.4. Ochrona przeciwporażeniowa.
 - 3.5. Instalacja lokalnych połączeń wyrównawczych.
 - 3.6. Ochrona przeciwprzepięciowa.
 - 3.7. Instalacja odgromowa, uziom.
 - 3.8. Wentylacja, klimatyzacja.
 - 3.9. Instalacje dodatkowe.
 - 3.10. Instalacja fotowoltaiczna.
 - 3.10.1. Panele fotowoltaiczne.
 - 3.10.2. Inwerter.
 - 3.10.3. Rozłącznik bezpieczeństwa.
 - 3.10.4. Konstrukcja montażowa.
 - 3.11. Instalacja monitoringu.
 - 3.12. Instalacje towarzyszące.
 - 3.13. Uwagi dodatkowe.
4. Obliczenia techniczne.
 - 4.1. Zestawienie mocy
 - 4.2. Dobór zabezpieczeń
 - 4.3. Obliczenia skuteczności ochrony przeciwporażeniowej
 - 4.4. Obliczenia spadku napięcia

RYSUNKI:

INSTALACJE ELEKTRYCZNE:

1. Plan Zagospodarowania Terenu - instalacje	skala 1:500
2. Rzut przyziemia – instalacje elektryczne	skala 1:100
3. Rzut dachu – instalacje odgromowa, uziom, PV	skala 1:100
4. Schemat instalacji elektrycznych	
5. Schemat ideowy instalacji PV	
6. Schemat połączenia słupa	

OPIS TECHNICZNY

Do projektu technicznego - budowa świetlicy wiejskiej w Łopatkach Polskich, miejscowość Łopatki Polskie, gm. Książki, działka nr 144/1, obręb 0007 Szczuplinki.

1. Dane ogólne.

1.1. Podstawa opracowania.

- Zlecenie inwestora,
- Obowiązujące normy i przepisy,
- Wizja lokalna na terenie inwestycji.

1.2. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest projekt techniczny wewnętrznych i zewnętrznych instalacji elektrycznych 230 V i 400 V w przebudowywanym budynku świetlicy wiejskiej.

2. Opis stanu projektowanego.

2.1. Dane ogólne.

Projekt obejmuje budowę:

- obwodów oświetlenia oraz gniazd wtykowych wewnątrz budynku,
- obwodów oświetlenia zewnętrznego,
- obwodów oświetlenia ewakuacyjnego,
- instalacji paneli fotowoltaicznych posadowionych na gruncie.

Wszystkie nazwy własne użyte w opracowaniu stanowią propozycje rozwiązań technicznych. Dopuszcza się zastosowanie innych równoważnych typów urządzeń, o co najmniej tak dobrych parametrach i dopuszczonych do stosowania w budownictwie.

2.2. Przeznaczenie i program użytkowy stanu projektowanego.

Planowane przedsięwzięcie stanowi budowę budynku świetlicy wiejskiej. Projektowane sieci będą pełnić funkcję oświetleniową oraz zasilającą elementy budynku oraz znajdujące się w jego pobliżu otoczeniu.

2.3. Parametry charakterystyczne obiektów:

2.3.1. WLZ

- do zasilania budynku wykorzystać kable YKY/LgY 5x25 mm²,
- wyprowadzić WLZ do projektowanej rozdzielnicy głównej budynku ze złącza przyłączeniowego.

2.3.2. Rozdzielnice

- budowany budynek będzie posiadał własną rozdzielnicę energii elektrycznej,

- przewiduje się montaż rozdzielnic umożliwiającej montaż licznika zużytej/wyprodukowanej energii elektrycznej dla instalacji fotowoltaicznej,
- rozdzielnice wyposażać w wyłączniki nadprądowe 1-faz i 3-faz typu B lub C oraz wyłączniki różnicowo-prądowe o prądzie zadziałania 30 mA.

2.3.3. Instalacja oświetlenia

- do oświetlenia podstawowego użyć przewodów YDY 3x1,5 mm² lub 4x1,5 mm²,
- do oświetlenia ewakuacyjnego użyć przewodów YDY 3x1,5 mm²,
- w pomieszczeniach suchych stosować osprzęt o stopniu ochrony IP 20, w pomieszczeniach wilgotnych - IP 44.
- dobór opraw oświetleniowych oraz ich rozmieszczenie projektuje się przy użyciu oprogramowania DIALux, zgodnie z wymogami normy PN-EN 12464-1.
- oprawy oświetlenia ewakuacyjnego zasilane i sterowane są indywidualnie, nie stanowią oświetlenia podstawowego.

2.3.4. Instalacja gniazd wtykowych

- wykorzystać przewody 3x2,5 mm² dla obwodów 1-faz,
- wykorzystać przewody 5x2,5 mm² dla obwodów 3-faz,
- dla odbiorów większych, poprowadzić wydzielone obwody,
- dla urządzeń technicznych dużej mocy zastosować wydzielone obwody,
- w pomieszczeniach suchych stosować osprzęt o stopniu ochrony IP 20, w pomieszczeniach wilgotnych - IP 44.

2.3.5. Instalacje bezpieczeństwa

- układ zasilania typu TN-S,
- zainstalować znaki informacyjne/kierunkowe oraz instalację oświetlenia awaryjnego/ewakuacyjnego w ciągach komunikacyjnych,
- ochrona przed dotykiem pośrednim zapewniona zostanie poprzez szybkie wyłączenie zasilania - wyłączniki nadprądowe,
- jako ochronę uzupełniającą - wyłączniki różnicowo-prądowe o prądzie różnicowym 30 mA,
- w rozdzielnicy głównej zamontowane zostaną ograniczniki przepięć „B+C”,
- w celu uniknięcia zagrożenia porażeniowego spowodowanego znaczną różnicą potencjałów pomiędzy częściami przewodzącymi dostępnymi w instalacji elektrycznej przewiduje się wykonanie połączeń wyrównawczych,
- budynek powinien posiadać swój własny uziom, wykonany zgodnie z postanowieniami normy PN-IEC 60364-5-54.

3. Szczegółowe rozwiązania instalacji elektrycznych.

3.1. Wewnętrzne linie zasilające (WLZ).

Przez działkę na której jest projektowany budynek biegnie linia zasilająca będąca własnością Inwestora. Przewiduje się zasilanie projektowanego budynku z w/w linii elektroenergetycznej.

W punkcie połączenia należy odkopać istniejącą linię. Przerwać kabel, jedną stronę przedłużyć i połączyć w bloku rozdzielczym w projektowanej skrzynce łączeniowej. Z bloku rozdzielczego zasilić podstawę bezpiecznikową typu RBK. Z tego aparatu zasilić projektowany budynek. W podstawie RBK zainstalować zabezpieczenie nadmiarowoprądowe o wartości 40A. Skrzynkę łączeniową zastosować jako stojącą na fundamencie, wkopaną w grunt, wykonaną z materiału termoutwardzalnego.

Z projektowanej skrzynki łączeniowej należy wyprowadzić WLZ kablem typu YKY/LgY 5x25 mm² do projektowanej w budynku rozdzielnicy głównej. Kabel układać zgodnie z normą SEP-E-004 na głębokości 70 cm na dnie wykopu, jeżeli grunt jest piaszczysty, w pozostałych przypadkach na warstwie piasku o grubości 10 cm. Ułożony kabel zasypać warstwą piasku o grubości co najmniej 10 cm, następnie min. 15 cm warstwą piasku lub gruntu rodzimego. Na wysokości nie mniejszej niż 25 cm i nie większej niż 35 cm od kabla ułożyć folię ostrzegawczą koloru niebieskiego. WLZ wewnątrz budynku prowadzić podtynkowo w sposób chroniący przed przypadkowymi uszkodzeniami mechanicznymi.

W miejscach trwałego utwardzenia terenu (drogi przejazdowe, chodniki) przewód układać w rurze ochronnej typu AROT DVK 110. Zabezpieczyć przepusty przewodów przez ścianę zewnętrzną przed przedostawaniem się wilgoci do wnętrza budynku.

UWAGA:

Zabezpieczyć ogniowo przepusty kablowe pomiędzy różnymi strefami pożarowymi. Prowadzić przewody w sposób chroniący przed uszkodzeniami mechanicznymi. Dokonać szczelinowania przewiertów masą ogniotrwałą.

3.2. Rozdzielnica główna RG.

Jako rozdzielnicę główną zastosować typową rozdzielnicę naścienną np. FW624FT. Rozprowadzenie obwodów odbiorczych projektuje się z rozdzielnicy głównej usytuowanej w pomieszczeniu technicznym zgodnie z rys. ET1. Do zabezpieczenia obwodów wykorzystano wyłączniki nadprądowe 1-faz i 3-faz typu B lub C oraz wyłączniki różnicowo-prądowe o prądzie zadziałania 30 mA zgodnie ze schematem elektrycznym rys. E1.

3.3. Instalacja oświetleniowa i gniazd wtykowych.

Przewody prowadzone w ścianach prowadzić podtynkowo, przykryte co najmniej 5 mm warstwą tynku. Kolejne obwody wyprowadzać z poszczególnych rozdzielnic. Przewody prowadzić w liniach prostych równoległe do krawędzi ścian i stropów.

Przewody prowadzone natynkowo prowadzić w rurach elektroinstalacyjnych ochronnych. Należy wykorzystać łączniki umożliwiające łączenie rur oraz zmianę kierunku układania przewodu.

Dopuszcza się (tam gdzie to możliwe) prowadzenie głównych tras kablowych natynkowo w przestrzeni pomiędzy stropem, a sufitem podwieszanym. Zamontować koryta kablowe typu korytko perforowane KGR100H42/2 0,5mm. Koryto zamontować 30 cm poniżej stropu. Stosować przewidziane przez producenta uchwyty, złączki pozwalające na łączenie i zmianę kierunku prowadzenia koryt. Stosować się do uwag producenta podczas montażu.

O ile jest to możliwe przewody układać w zalecanych odległościach:

- dla tras poziomych:
 - 30 cm pod gotową powierzchnią sufitu,
 - 30 cm ponad gotową powierzchnią podłogi,

- 100 cm w pomieszczeniach, w których powierzchnia robocza przewidziana jest na ścianach np. w kuchni/aneksach kuchennych,
- dla tras pionowych:
 - 15 cm od skraju ościeżnicy drzwi, okna oraz od linii zbiegu ścian w kącie.

Przy lokalizacji elementów elektrycznych rozłącznych, takich jak łączniki, gniazda wtykowe, puszki rozgałęźne itp. należy pamiętać, aby elementy te nie były instalowane bliżej niż w odległości 60 cm od przyborów gazowych, liczników gazu, elementów rozdzielczych i złączek.

Instalację elektryczną w łazienkach należy wykonać bez puszek rozgałęźnych, a osprzęt elektryczny zlokalizować tak, aby w odległości 60 cm od obrysu zewnętrznego wanny/brodzików nie znajdowało się żadne urządzenie.

3.3.1. Instalacja oświetleniowa.

Obwody oświetlenia wykonać przewodami YDY (YDYp) 3x1,5 mm², YDY (YDYp) 4x1,5 mm². W instalacji oświetleniowej poszczególne obwody zakończyć wypustami sufitowymi i ściennymi. Dobór opraw oświetleniowych oraz ich rozmieszczenie pomieszczeń ogólnodostępnych projektuje się przy użyciu oprogramowania DIALux, zgodnie z wymogami normy PN-EN 12464-1.

Aktualnie obowiązującą normą dotyczącą oświetlenia jest norma PN-EN 12464-1 "Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy".

W normie tej przyjęto, że wymagane natężenie oświetlenia w celu dostrzeżenia rysów ludzkiej twarzy w normalnych warunkach oświetleniowych, powinno być nie mniejsze niż 20 lx i jest to najmniejsze natężenie oświetlenia wymieniane przez normę. W typowych pracach biurowych, takich jak: pisanie ręczne, pisanie na maszynie, czytanie, obsługiwanie klawiatury wymagane jest natężenie oświetlenia 500 lx, dla prac precyzyjnych przewyższa 1000 lx. W słoneczny letni dzień natężenie oświetlenia w miejscach niezacienionych osiąga wartość 100000 lx.

Przykładowe wymagania natężenia pomieszczenia (wybrane):

Lp.	Rodzaj wnętrza, zadania lub czynności	Wymagane natężenie
1	Strefy komunikacji, korytarze	100 lx
2	Schody (w tym ruchome)	150 lx
3	Stołówki, spiżarnie	200 lx
4	Szatnie, umywalnie, łazienki, toalety	200 lx
5	Pokoje opieki medycznej	500 lx
6	Pomieszczenia z urządzeniami technicznymi, rozdzielczymi	200 lx
7	Tablice rozdzielcze	500lx
8	Magazyny	100 lx
9	Strefy pakowania i wysyłki	300 lx
10	Ogólne prace mechaniczne	300 lx
11	Praca przy komputerze	500 lx
12	Archiwa dokumentów	200 lx
13	Kreślenie techniczne (biura projektowe)	750 lx
14	Salki konferencyjne	500 lx

15	Czytelnie	500 lx
16	Strefy parkowania samochodów	75 x

Wykaz opraw użytych w instalacji oświetlenia podstawowego zawarty został na rzutach instalacji elektrycznych.

UWAGA:

Podane nazwy własne opraw oświetleniowych mają charakter informacyjny i służą określaniu rzeczywistych właściwości użytego materiału. W trakcie wykonywania posługiwać się wybranym systemem równoważnym o parametrach nie gorszych niż podane.

W pomieszczeniach suchych (pokoje, korytarze, biura) stosować osprzęt o stopniu ochrony IP 20. W pomieszczeniach wilgotnych - sanitariatów, pom. tech. stosować osprzęt hermetyczny o stopniu ochrony IP 44. Przy montażu osprzętu w pomieszczeniach sanitariatów zachować zasady związane ze strefami ochronnymi zgodnie z normą PN-IEC 60364.

Wszystkie wypusty oświetleniowe muszą mieć przewody ochronne PE. Oprawy instalować natynkowo na suficie, bądź poprzez zwieszenie w suficie podwieszanym, zgodnie informacją na rzucie. Łączniki instalować na wysokości 1,2-1,4 m od posadzki. W pomieszczeniach z dwójgiem lub większą liczbą drzwi zapewnić możliwość załączenia i wyłączenia co najmniej jednego wypustu oświetleniowego z dwóch lub większej liczby miejsc, zlokalizowanych na trasie przewidywanego przemieszczania się ludzi. Rozwiązanie takie można zastosować również w pomieszczeniach o dużych powierzchniach oraz innych o specyficznym przeznaczeniu.

Rozmieszczenie łączników i wypustów oświetleniowych pokazano na planie instalacji elektrycznych.

3.3.2. Instalacja oświetleniowa awaryjna/ewakuacyjna.

Obwody oświetlenia awaryjnego/ewakuacyjnego wykonać przewodami YDY (YDYp) 3x1,5 mm² (450/750V). W instalacji oświetleniowej poszczególne obwody zakończyć wypustami sufitowymi lub ściennymi. W pomieszczeniach uwzględnione zostało wymagane znormalizowane natężenie oświetlenia.

Na drogach ewakuacyjnych oraz wyjściach z pomieszczeń stosować oprawy ewakuacyjne z piktogramami kierunkowymi. Droga ewakuacyjna powinna być oświetlona na całej jej długości światłem o natężeniu min. 1 lx, a punkty pierwszej pomocy 5 lx.

Oprawy oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego zasilane i sterowane są indywidualnie. Każda oprawa posiada własne źródło zasilania w postaci baterii pozwalające na nieprzerwaną pracę przez minimum jedną godzinę po wystąpieniu zaniku napięcia. W trybie ładowania/czuwania oprawy zasilane są z rozdzielnic głównej. Instalację oświetlenia awaryjnego zaprojektowano przy użyciu certyfikowanego osprzętu. Wymaga się przedstawienia dokumentacji potwierdzającej możliwość stosowanych opraw system oświetlenia awaryjnego.

W czasie normalnej pracy oprawy nie stanowią oświetlenia podstawowego. Przyjęto tryby pracy opraw: oprawy awaryjne – „praca na ciemno”, oprawy kierunkowe – „praca na jasno”.

Na zewnątrz budynku nad wszystkimi dostępnymi drzwiami zewnętrznymi przewidziany został montaż opraw ośw. awaryjnego wraz z zestawem mocowania ściennego w celu doświetlenia drogi ewakuacyjnej na wyjściach z budynku

UWAGA:

Podane nazwy własne opraw oświetleniowych mają charakter informacyjny i służą określaniu rzeczywistych właściwości użytego materiału. W trakcie wykonywania posługiwać się wybranym systemem równoważnym o parametrach nie gorszych niż podane.

3.3.3. Instalacja oświetleniowa zewnętrzna.

Oświetlenie zewnętrzne powinno pełnić funkcję oświetlenia terenu znajdującego się w pobliżu projektowanego budynku.

Wszystkie wypusty oświetleniowe umieszczone na elewacji muszą mieć przewody ochronne PE. Zasilanie opraw umieszczonych na elewacji budynku wyprowadzić każdorazowo indywidualnie przez ścianę budynku. Łączenie obwodów wykonywać w puszkach rozgałęźnych wewnątrz budynku. Przepust przewodów przez ścianę zabezpieczyć przed przedostawaniem się wilgoci.

Planuje się montaż latarni oświetleniowych stanowiących oświetlenie dróg manewrowych oraz miejsc postojowych. Do zasilania obwodu latarni poprowadzić w gruncie kabel YKY 3x2,5 mm².

Oprawy wysokie – parkingowe /uliczne – montowane na słupach 6 m typu: CC 6m 60/144/3. Słupy osadzić na fundamentach prefabrykowanych typu FP-4. Na słupie zamontować wysięgnik na dwie oprawy. Oprawy mocować na wysięgniku.

UWAGA:

Parametry słupów oraz fundamentów prefabrykowanych skonsultować z projektantem odpowiedniej branży.

W słupach zamontować złącza słupowe umożliwiające podłączenie dwóch-trzech przewodów oraz opraw znajdujących się na danym słupie. Wykorzystać np. złącza słupowe IZK.

Zabezpieczenia dla oświetlenia stosować o wartości 10A.

Od złączy słupowych do opraw stosować YDY 3x2,5 mm². Zapewnić zapas przewodu umożliwiający swobodny montaż i demontaż oprawy na słupie.

Kable zasilające wprowadzić przez fundament do wnętrza słupa o długości umożliwiającej swobodne wykonanie połączeń w miejscu rewizji. Wykorzystać rury ochronne do przeprowadzenia kabla przez fundament. Fundament wysypać piaskiem.

Przy słupach wykonać uziom sztuczny. Wprowadzić w grunt uziom szpilkowy lub otokowy, wyprowadzić zaciski przyłączeniowe i uziemić słup oprawy. Poprowadzić taśmę stalową FeZn 25x4 mm (lub pręt stalowy) w gruncie, przy podstawach fundamentowych. Uziemić każdą oprawę znajdującą się na słupie.

Sterowanie oświetlenia zewnętrznego odbywa się poprzez zegar astronomiczny.

UWAGA:

Podane nazwy własne opraw oświetleniowych mają charakter informacyjny i służą określaniu rzeczywistych właściwości użytego materiału. W trakcie wykonywania posługiwać się wybranym systemem równoważnym o parametrach nie gorszych niż podane.

3.3.4. Instalacja gniazd wtykowych 1-fazowych i 3-fazowych.

Obwody gniazd wtykowych 1-faz wykonać przewodami YDY (YDYp) 3x2,5 mm² (450/750V). Gniazda w pomieszczeniach instalować nad podłogą na wysokości:

- 0,3 m w pokojach, biurach,
- 1,15 m w kuchni/aneksach kuchennych,
- 1,4 m w łazienkach,
- 1.2 m w pomieszczeniach technicznych.

Zachować min. odległość 0,6 m od rur i urządzeń instalacji sanitarnych oraz gazowych. Dla odbiorów większych, bądź równych 1,5-2 kW (lodówka, zmywarka) poprowadzić wydzielone obwody. W pomieszczeniach suchych (pokoje, korytarze) stosować osprzęt o stopniu ochrony IP 20. W pomieszczeniach wilgotnych - sanitariatów, kotłowni stosować osprzęt hermetyczny o stopniu ochrony IP 44. Wszystkie gniazda wtyczkowe w budynku powinny być wyposażone w styk ochronny połączony z przewodem ochronnym instalacji.

Rozmieszczenie gniazd i wypustów zasilających pokazano na planie instalacji elektrycznych.

3.4. Ochrona przeciwporażeniowa.

W budynku zastosować układ zasilania typu TN-S z wydzielonym przewodem neutralnym N i ochronnym PE. Rozdziału przewodu ochronno-neutralnego PEN na przewód neutralny N i ochronny PE dokonać w złączu pomiarowym, punkt rozdziału uziemić. Wartość oporności uziemienia nie powinna być większa od 10 Ω. Przewodów N i PE nie należy przerywać łącznikami i zabezpieczeniami. Przewód ochronny koloru żółto-zielonego należy prowadzić we wszystkich obwodach. Ochronę przeciwporażeniową przed dotykiem bezpośrednim stanowi izolacja robocza przewodów, obudowy urządzeń elektrycznych o stopniu ochrony co najmniej IP 20. Ochronę przed dotykiem pośrednim zapewniono poprzez szybkie wyłączenie zasilania stosując w obwodach odbiorczych wyłączniki nadprądowe oraz jako ochronę uzupełniającą - wyłączniki różnicowo-prądowe o prądzie różnicowym 30 mA.

3.5. Instalacja lokalnych połączeń wyrównawczych.

W celu uniknięcia zagrożenia porażeniowego spowodowanego znaczną różnicą potencjałów pomiędzy częściami przewodzącymi dostępnymi w instalacji elektrycznej należy wykonać połączenia wyrównawcze. Główną szynę uziemiającą wykonać z płaskownika FeZn 25 x 4 mm lub jako szynę ekwipotencjalną typu 92. Szynę wyrównawczą połączyć z uziomem fundamentowym budynku. Do głównej szyny wyrównawczej należy przyłączyć rozdzielnicę główną budynku przewodem DYżo 16 mm². Dodatkowo do głównej bądź lokalnej szyny wyrównawczej dołączyć wszystkie instalacje budynku wykonane rurami metalowymi przewodem typu DYżo 6 mm². We wszystkich sanitariatach należy wykonać lokalne połączenia wyrównawcze przewodem DYżo 4 mm² łączące wszystkie części przewodzące obce (rury wodociągowe, armatura itp.) pomiędzy sobą oraz z przewodem ochronnym PE instalacji gniazd wtykowych (połączenia dokonać w rozdzielnicy głównej). Połączenia te należy wykonać niezależnie od zastosowanego środka ochrony przeciwporażeniowej przed dotykiem pośrednim.

3.6. Ochrona przeciwprzepięciowa.

W budynku zastosować dwustopniową ochronę przeciwprzepięciową. W rozdzielnicach należy zabudować ograniczniki przepięć „B+C”.

3.7. Instalacja odgromowa, uziom.

Budynek powinien posiadać swój własny uziom, wykonany zgodnie z postanowieniami normy PN-IEC 60364-5-54. Należy przewidzieć i wykonać uziom fundamentowy sztuczny i wyprowadzić zaciski przyłączeniowe uziomu. W fundamencie uzbrojonym wprowadzić taśmę stalową FeZn 25x4 mm w głąb fundamentu do najniższej położonej warstwy maty zbrojeniowej, przez co zapewnia się dostateczną grubość warstwy betonu otaczającego uziom. Tam łączyć go za pomocą połączenia drutowego z elementami zbrojenia. Nie ma w tym przypadku wymogu galwanicznego łączenia uziomu z elementami zbrojeniowymi, jednak w celu dokładnego ustalenia położenia uziomu należy go przymocować do zbrojenia przy pomocy drutu, w odstępach, co najmniej 2 metrowych.

Wartość rezystancji powinna być na poziomie 10 Ω .

W celu ochrony budynku przed wyładowaniami atmosferycznymi inwestor powinien wykonać instalację odgromową. Zwody poziome niskie na dachu powinny zostać wykonane z drutu stalowego ocynkowanego lub aluminiowego o Φ 8 mm przymocowanego na dachu co 1 m. Do mocowania wykorzystać uchwyty dachowe betonowe w tworzywie typu 75x138mm 30.1/D PL. Uchwyty mocowane do podłoża poprzez klejenie. Do montażu zwodów do attyki budynku wykorzystać uchwyty na felc skręcane h = 14,5 cm. Do przewodów odprowadzających należy podłączyć metalowe rynny oraz metalowe elementy wykończenia dachu. Przewody odprowadzające można prowadzić w elewacji budynku w rurkach PCV o odpowiedniej grubości. Zwody pionowe i przewody odprowadzające wykonać z drutu stalowego ocynkowanego lub aluminiowego o Φ 8 mm. Przewody uziemiające wykonać z płaskownika FeZn 25x4 mm i połączyć z nowoprojektowanym uziomem. Wykonać i oznaczyć złącza kontrolne. Elementy wystające ponad płaszczyznę dachu (okna dachowe, wyłazy, kominy, itp.) chronić dodatkowymi zwodami pionowymi.

Złącza kontrolne montować w elewacji bądź w pasie kostki brukowej na gruncie. "Oczka" instalacji odgromowej o wymiarze nie przekraczającym 20x20 m.

Ułożenie instalacji odgromowej na połaci dachowej oraz lokalizację złącz kontrolnych pokazano na rys. ET2

3.8. Wentylacja, klimatyzacja.

Budynek przewiduje się wyposażyć w wentylację mechaniczną.

Przewidziany jest montaż wentylatorów kanałowych wyciągowych wspomagające przepływ powietrza przeznaczonych dla pomieszczeń sanitariatów i pom. technicznych. Wentylatory wyposażyć w regulatory obrotów.

Wypusty central wentylacyjnych zlokalizować zgodnie z rozmieszczeniem urządzeń według projektu br. sanitarnej i wentylacji. Wypusty zlokalizować ponad sufitem podwieszanym. Przewiduje się zasilanie central wentylacyjnych oraz grzałek elektrycznych montowanych łącznie z centralami wentylacyjnymi.

Przewiduje się montaż instalacji klimatyzacji przeznaczonych dla pom. świetlicy. Wypust dla zasilania agregatu skraplającego zlokalizować na zewnątrz budynku.

Sposób zasilania oraz umiejscowienie wypustów zasilających powyższych elementów opisany został na rzucie oraz na schemacie instalacji elektrycznych.

3.9. Instalacje dodatkowe.

Nie przewiduje się dodatkowych instalacji.

3.10. Instalacja fotowoltaiczna.

Przewidziany jest montaż instalacji fotowoltaicznej na gruncie. Moc wytwórcza mikroinstalacji wynosić będzie 9,72 kWp. Przewidziano jej przyłączenie do wewnętrznej instalacji elektrycznej obiektu budowlanego, które jest zlokalizowane za układem pomiarowo-rozliczeniowym. Kąt pochylenia paneli fotowoltaicznych należy zoptymalizować w celu osiągnięcia jak największego uzysku energetycznego. Produkowana energia ma być wykorzystana na potrzeby własne świetlicy wiejskiej, natomiast nadwyżki docelowo są kierowane do systemu elektroenergetycznego. W rozdzielnicy głównej przewidziano aparat zabezpieczający do podłączenia instalacji. Dodatkowo doposażono rozdzielnicę w podlicznik dwukierunkowy przeznaczony wyłącznie do podglądu produkcji instalacji fotowoltaicznej oraz monitorowania zużycia na potrzeby własne.

Schemat blokowy instalacji fotowoltaicznej pokazano na schemacie rys. E2.

3.10.1. Panele fotowoltaiczne.

Na części działki, w pobliżu budynku głównego zaprojektowano układ generatora fotowoltaicznego złożonego z połączonych szeregowo monokrystalicznych modułów fotowoltaicznych. Każdy z paneli charakteryzuje się mocą wynoszącą 405 Wp. Na potrzeby realizowanego zadania dobrano panele fotowoltaiczne, których dane techniczne zestawiono w tabelicy 1.

Dopuszcza się zastosowanie rozwiązań zamiennych, o parametrach zawierających się w zakresie przedstawionym w tabelicy 1 lub lepszych. Producent paneli fotowoltaicznych powinien dostarczyć gwarancję na produkt na minimum dziesięć lat, na dziewięćdziesiąt procent mocy nominalnej na dziesięć lat od daty dostawy oraz na osiemdziesiąt procent mocy nominalnej po dwudziestu pięciu latach od dnia dostawy.

Tabela 1. Dane katalogowe panelu fotowoltaicznego.

Parametr	Oznaczenie	Jednostka	Wartość
Moc maksymalna	P_{MPP}	W_P	405
Tolerancja	-	W_P	0/+5
Napięcie toru otwartego	U_{OC}	V	37,24
Prąd zwarciov	I_{SC}	A	13,81
Napięcie maksymalne	U_{MPP}	V	31,38
Maksymalne natężenie prądu	I_{MPP}	A	12,91
Sprawność ogni	-		20,7
Liczba ogni	-	Szt.	108 (6x18)
Maksymalne napięcie systemu	-	V	1500
Współczynnik straty temperaturowej P_{MPP}	-	%/°C	-0,36
Współczynnik straty temperaturowej $\beta_{U_{OC}}$	-	%/°C	-0,304
Współczynnik straty temperaturowej I_{SC}	-	%/°C	0,05
Temperatura pracy	-	°C	42 ± 2
Maksymalny bezpiecznik poł. szeregowych	-	A	25
Wymiar panelu	-	mm x mm x mm	$1724 \times 1134 \times 35$

Masa	-	kg	22,1
------	---	----	------

3.10.2. Inwerter.

Zaprojektowano inwerter fotowoltaiczny o mocy znamionowej 10 kW. Zadaniem inwertera jest przekształcenie napięcia stałego wytwarzanego przez panele słoneczne na napięcie przemiennie trójfazowe wynoszące 400 V i o sieciowej częstotliwości 50 Hz. Urządzenia należy zamontować zgodnie z wytycznymi producenta zawartymi w dokumentacji techniczno-ruchowej. Dane inwertera zestawiono w tablicy 2.

Tabela 2. Dane falowników.

Parametr	Oznaczenie	Jednostka	Wartość
			10,0 kW
Maksymalny prąd wejściowy	I_{DCmax}	A	27
Napięcie rozpoczęcia pracy	$U_{DCstart}$	V	200
Znamionowe napięcie wejściowe	$U_{DC,r}$	V	800
Maksymalne napięcie wejściowe	U_{DCmax}	V	1000
Zakres napięć MPP	$U_{MPPmin} - U_{MPPmax}$	V	200-1000
Moc znamionowa AC	$P_{AC,r}$	kW	10,0
Maksymalna moc wyjściowa	-	kVA	10,0
Maksymalny prąd na wyjściu	I_{ACmax}	A	14,4
Przyłączenie sieciowe	-	V/V	400/230
Częstotliwość	-	Hz/Hz	50/60
Liczba stringów paneli	-	-	2

Zaleca się przedłużenie gwarancji na układ przekształtnikowy do okresu dziesięciu lat. Dopuszcza się zastosowanie rozwiązań zamiennych, jednak o parametrach zawierających się w zakresie przedstawionym w tablicy 2 lub lepszych.

3.10.3. Rozłącznik bezpieczeństwa.

Przewiduje się doposażenie instalacji w rozłącznik bezpieczeństwa. Zadaniem rozłącznika jest odcięcie zasilania w obwodach po stronie DC w przypadku zaniku napięcia w sieci elektroenergetycznej. Jest to dodatkowy aparat monitorujący zanik napięcia, bądź występowanie awarii w sieci i pozwalający na bezpieczną pracę serwisową na obwodach strony AC.

3.10.4. Konstrukcja montażowa.

Moduły fotowoltaiczne instalowane na dachu powinny być zamontowane na aluminiowej konstrukcji wsporczej, którą zaprojektowano w taki sposób, że przenosi ona obciążenia wynikające nie tylko z ciężaru własnego paneli, ale też te związane z warunkami atmosferycznymi, tzn. opadami, pokryciem śniegiem/warstwą lodu, obecnością wiatru o znacznej prędkości, itp.

Panele fotowoltaiczne w rozpatrywanym przypadku odwzorowują kąt nachylenia połaci dachowej. Konstrukcje mocujące powinny zostać dostarczone przez specjalizującego się w tej dziedzinie producenta.

Konstrukcje wsporcze powinny zostać montowane w sposób najmniej inwazyjny. W rozpatrywanym przypadku należy zastosować konstrukcję składającą się z profili aluminiowych 40x40 oraz śrub dwugwintowych umożliwiającą pewne posadowienie instalacji na dachu budynku.

3.11. Instalacja monitoringu.

Projekt obejmuje instalację **częściowego** monitoringu terenu zewnętrznego wokół budynków. Do montażu kamer przewiduje się słupy oświetlenia zewnętrznego. Kamery zamocować na wysokości ograniczającej dostęp osób postronnych. Zasilanie kamer pozyskać z kabla zasilającego FTPw/UTPw. Kabel zasilający prowadzić we wspólnym wykopie z instalacją oświetlenia.

Instalację monitoringu projektuje się w technologii IP. Przewiduje się montaż po dwie kamery w dwóch punktach działki. Wewnątrz budynku zamontować szafę rack-ową 12U. Do szafy doprowadzić sygnał z kamer, zainstalować rejestrator oraz monitor.

Kamery monitoringu zasilić poprzez zasilacze POE. Instalację zasilić przewodami FTPw/UTPw 4x2x0,57 kat. 6 bądź wyższej.

Parametry urządzeń:

- kamera zewnętrzna typu bullet – rozdzielczość 8 Mpix (4K Ultra HD), obiektyw motor-zoom, auto-focus, funkcja dzień/noc, oświetlacz IR, zasięg do 50 m,
- rejestrator sieciowy 8-kan. – ilość kanałów wideo i audio: 8, nagrywanie do 480kl/s w rozdzielczości 3840x2160, montaż w szafie RACK,
- dysk twardy – przeznaczony do pracy ciągłej, poj. 4TB, typ SATA III, format 3,5”, 64mb pamięci podręcznej.

Rozmieszczenie kamer pokazano na planie PZT.

3.12. Instalacje towarzyszące.

Nie przewiduje się instalacji towarzyszących.

3.13. Uwagi dodatkowe.

Roboty wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami, Warunkami Technicznymi jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, przywołanymi w tych Warunkach Polskimi Normami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Kucie wnek bruzd i wiercenie otworów należy wykonywać tak, aby nie powodować osłabienia elementów konstrukcji budynku. W budynkach w których wykonano już instalacje innych branż należy zachować szczególną ostrożność przy wierceniu i kuciu, aby nie uszkodzić wykonanych instalacji.

Po zakończeniu robót należy przeprowadzić badania obejmujące oględziny pomiary i próby zgodnie z PN-IEC 60364-6-61 „Sprawdzanie odbiorcze”.

Zakres podstawowych pomiarów obejmuje:

- pomiar ciągłości przewodów ochronnych w tym głównych i dodatkowych połączeń wyrównawczych,
- pomiar rezystancji izolacji przewodów,
- sprawdzenie działania urządzeń ochronnych różnicowoprądowych,
- sprawdzanie skuteczności ochrony przed dotykiem pośrednim przez samoczynne wyłączenie zasilania za pomocą wyłączników nadprądowych.

Z powyższych badań należy sporządzić protokół. Osoby wykonujące prace montażowe i pomiarowe instalacji powinny posiadać odpowiednie uprawnienia do wykonywania instalacji elektrycznej.

Przy montażu instalacji przestrzegać ogólnych zasad BHP, stosować materiały posiadające atesty i stosowne certyfikaty.

4. Obliczenia techniczne.

4.1. Zestawienie mocy

4.1.1. Moc szczytowa projektowanych urządzeń rozdzielnic głównej – lokal usługowy

Projektowane urządzenia:

$$P_S = 73\,500\,W = 73,5\,kW$$

4.1.2. Prąd szczytowy

$$I_S = \frac{P_S}{\sqrt{3} \times U_f \times \cos\phi_S} = \frac{73\,500}{\sqrt{3} \times 400 \times 0,85} \approx 124,8\,A$$

Zakłada się współczynnik jednoczesności $k=0,3$.

$$P_G = 73,5\,kW \times 0,3 = 22,05\,kW$$

$$I_b = I_S \times k = 124,8 \times 0,3 = 37,44\,A$$

Dobiera się zabezpieczenie o znamionowym prądzie zadziałania równym 40 A. Dobiera się przewód YKY 5x25 mm², którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 3 obciążonych żył wynosi $I_p=80\,A$.

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełnia zależność:

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$37,44\,A \leq 40\,A \leq 80\,A$$

4.2. Dobór zabezpieczeń

4.2.1. Zabezpieczenia obwodu zasilania gniazd blatu roboczego.

Moc zainstalowanych urządzeń:

$$P_i = 2000\,W$$

Prąd obliczeniowy:

$$I_b = \frac{P_i}{\sqrt{3} \times U_f \times \cos\phi} = \frac{2000}{230 \times 0,85} \approx 10,23\,A$$

Dobiera się zabezpieczenie o znamionowym prądzie zadziałania równym 16 A. Dobiera się przewód YDY 3x2,5 mm², którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym pod tynkiem dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p=20\,A$.

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełnia zależność:

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$10,23 A \leq 16 A \leq 20 A$$

4.2.2. Zabezpieczenia obwodu zasilania kuchenki elektrycznej

Moc zainstalowana:

$$P_i = 4\,000\, W$$

Prąd obliczeniowy:

$$I_b = \frac{P_i}{\sqrt{3} \times U_f \times \cos\phi} = \frac{4\,000}{\sqrt{3} \times 400 \times 0,85} \approx 6,79\, A$$

Dobiera się zabezpieczenie o znamionowym prądzie zadziałania równym 16 A. Dobiera się przewód YKY 5x2,5 mm², którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 3 obciążonych żył wynosi I_p=20 A.

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełnia zależność:

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$6,79\, A \leq 16\, A \leq 20\, A$$

4.3. Obliczenia skuteczności ochrony przeciwporażeniowej

4.3.1. Obliczenia skuteczności ochrony przeciwporażeniowej dla zwarcia w ostatniej oprawy oświetlenia świetlicy

Rezystancja i reaktancja linii:

$$R = \frac{l}{\gamma \times S} = \frac{40}{56 \times 1,5} \approx 0,48$$

$$X = X' \times l = 0,08 \times 10^{-3} \times 40 \approx 0,032$$

$$Z_S = \sqrt{R^2 + X^2} = 0,48\, \Omega$$

Prąd zwarciovowy:

$$I_z = \frac{U}{1,25 \times Z} = \frac{230}{1,25 \times 0,48} = 383,3\, A$$

Prąd zadziałania urządzenia (dla nap. 230 V czas wyłączania wynosi 0,4 s):

$$I_W = I_N \times k = 10 \times 5 = 50\, A$$

Warunek:

$$I_W \leq I_z$$

$$50 A \leq 383,3 A$$

Skuteczność zachowana.

- 4.3.2. Obliczenia skuteczności ochrony przeciwporażeniowej dla zwarcia w kuchence elektrycznej 400V

Rezystancja i reaktancja linii:

$$R = \frac{l}{\gamma \times S} = \frac{20}{56 \times 2,5} \approx 0,15$$

$$X = X' \times l = 0,08 \times 10^{-3} \times 20 \approx 0,0016$$

$$Z_S = \sqrt{R^2 + X^2} = 0,15 \Omega$$

Prąd zwarcia:

$$I_Z = \frac{U}{1,25 \times Z} = \frac{400}{1,25 \times 0,15} \approx 2133 A$$

Prąd zadziałania urządzenia (dla nap. 400 V czas wyłączania wynosi 0,4 s):

$$I_W = I_N \times k = 16 \times 5 = 80 A$$

Warunek:

$$I_W \leq I_Z$$

$$80 A \leq 2133 A$$

Skuteczność zachowana.

- 4.4. Obliczenia spadku napięcia

- 4.4.1. Obliczenia spadku napięcia dla obwodu oświetlenia świetlicy (dla $S_{Cu} \leq 50 \text{ mm}^2$ lub $S_{Al} \leq 70 \text{ mm}^2$ – wzór uproszczony)

$$\Delta U_{\%} = \frac{2 \times P \times l \times 100}{S \times \gamma \times U^2} = \frac{2 \times 363 \times 40 \times 100}{1,5 \times 56 \times 230^2} \approx 0,65 \%$$

Dopuszczalny spadek napięcia – obwody oświetlenia:

$$\Delta U_{\%dop} = 3 \%$$

Maksymalny dopuszczalny spadek napięcia – obwody oświetlenia (dla odcinków powyżej 100 m):

$$\Delta U_{\%dop} = 3,5 \%$$

Warunek:

$$\Delta U_{\%} \leq \Delta U_{\%dop}$$

$$0,65 \% \leq 3,0 \%$$

Warunek spełniony.

- 4.4.2. Obliczenia spadku napięcia dla obwodu zasilania w kuchence elektrycznej 400V (dla $S_{Cu} \leq 50 \text{ mm}^2$ lub $S_{Al} \leq 70 \text{ mm}^2$ – wzór uproszczony)

$$\Delta U_{\%} = \frac{P \times l \times 100}{S \times \gamma \times U^2} = \frac{4\,000 \times 20 \times 100}{2,5 \times 56 \times 400^2} \approx 0,36 \%$$

Dopuszczalny spadek napięcia – obwody zasilające:

$$\Delta U_{\%dop} = 3 \%$$

Warunek:

$$\Delta U_{\%} \leq \Delta U_{\%dop}$$

$$0,36 \% \leq 3,0 \%$$

Warunek spełniony.

Analogicznie do powyższych zostały wykonane obliczenia dla pozostałych obwodów.

Projektant: mgr inż. Marcin Bytner

upr. proj. nr KUP/0083/PBE/21

.....

pieczęć i podpis